

ken Oprindelse i det enkelte Kapitalen har: den er opstaaet af kollektivt Arbejde, af andres Arbejde, enten det nu er ved Spekulation, ved Handel, ved Produktion eller ved hvad som helst. Det er altid ved andres Arbejde, Kapitalen ophobes. Enkelte have haft Held til at skrabe Udbyttet af andres Arbejde til sig, det er det hele, men det er sandelig ikke Kapitalisternes personlige Fortjeneste. Og deraf kommer det, at det Udbytte, der tilvejebringes, og som skulde være en Velsignelse for Arbejderne, bliver til Arbejdernes Forbandelse.

Men det er ikke noget nyt, alt dette. Vi have før haft Kriser, og vi ville sikkert vedblive dermed, saa længe vi holde paa det bestaaende Samfund. Jeg har ikke tænkt mig, at jeg ved disse Bemærkninger skulde kunne omvende ret mange Forsvarere af det bestaaende. Men jeg vil da sige, at naar man vil forsvare og bevare det bestaaende, maa man selvfølgelig tage Følgerne og hjælpe, hvor der trænges til Hjælp i den Nød, der fremkaldes ved de bestaaende Samfundsforhold. Det er nu snart Jul, og der er mange af Tingets Medlemmer, der sidde som unge Piger, der skulle til Dans, idet de gerne ville hjem til Juleferien. Naar de nu komme omkring i deres Kreds, og nogle af dem skulle i Kirke og høre, hvorledes Præsterne tale, ville de høre et bestemt Ord, nemlig at der skal være Fred paa Jorden og i Menneskene en Velbehagelighed! (*Indenrigsministeren* [Berntsen]: Det bliver der ikke!) Nej — den højtærede Minister siger, at det bliver der ikke, og det er rigtigt: ikke i denne Ministers Tid, det tror jeg ikke. (*Indenrigsministeren* [Berntsen]: Men under den næste?) Forhaabentlig. Det, der gør, at der ikke er Fred, er det, at man ikke vil have Fred. Det vil sige, man vil beholde Fred for sig selv til at skrabe Udbyttet af andres Arbejde til sig, men det er ikke den Fred, som menes med de Ord, der ere sagte for omtrent 2,000 Aar siden om Fred paa Jorden og i Menneskene en Velbehagelighed. Og man synes dog, at naar nu Julen kommer, skulde alle Mennesker helst være mætte, helst se glade ud. Det er, som naar man kommer til en Fotograf, man skal helst se glad ud i det rette Øjeblik for at se godt ud paa Billedet. Julen skal gerne vise et lyst Billede. Men naar Julen er forbi, er det forbi med det lyse, og saa er det Maaltid Grød og det Stykke Flæsksteg, de fattige have faaet Juleaften, borte, saa er Nøden tilbage, og saa ligger den

mørke Fremtid der saa sort som nogen Sinde.

Ja, jeg taler i dette Øjeblik ud af Vinduerne til vore Præster, og jeg vil da gerne sige til dem, naar de nu tale om denne Fred paa Jorden, om de saa ikke kunde ganske stille flette en Bemærkning ind om Arbejdsløsheden. Der er nogle af dem, der ikke ere i Stand dertil, men der er dog mange af dem, der ikke ere aandløst stivnede i Dogmerne, og som kunne forstaa deres Tid og meddele deres Tanker videre til andre. Dem vil jeg da bede om at sige til Befolkningen saaledes, at den kan forstaa det, at det er Samfundsforholdene, det er Kapitalismen, der har Skyld i, at vi ikke have Fred paa Jorden. Han, der i Præsternes Mund er Tale om, var af de daværende Magthavere overset og gennemhaanet, han blev jo endog straffet med Døden. Jeg er sikker paa, at hvis han havde levet, havde han været socialdemokratisk Rigsdagsmand, for det, han sagde, var noget nær det samme, som vi sige. Men naar Kapitalismen har maanet Arbejdsløshedens Spøgelse frem, skulle de paagældende have det at vide, synes jeg, og Befolkningen skal have at vide — og vil ogsaa komme til at se det —, at det er Samfundsforholdene, som de ere nu, der skabe Ufreden. Det er ogsaa dem, der skabe de Krige, som man gerne vil puste op mellem Nationerne. Men saa staa Socialdemokraterne der og hævde det modsatte af Kapitalismens Lære, og til Tider kunne de forhindre de Krige, som Kapitalismen og dens Haandlangere gerne saa bryde ud.

Fred paa Jorden, siger man. Hvordan mener man, der ser ud i et arbejdsløst Hjem? Naar Krybben er tom, bides Hestene. Vedkommende kunne holde saa meget af hinanden som de ville, der falder dog knubbede Ord imellem dem, naar Krybben er tom. Det er en Kendsgerning, at med Kriser følger der et større Antal sindssyge. Naar Kampen for Tilværelsen bliver strengere, og Fortvivlelse tager Folk, opstaaer der Sygdom, det kunne Hospitalerne tale med om, der forefalder Selvmord i stort Tal. Alt dette er Følger af Kriserne, det er deres Skygge, men Hovedgrundlaget, den Samfundsordning, der fremkalder Kriserne, vil man holde paa ogsaa som den fremtidige Tilstand paa Jorden. Men jeg siger, at forinde Befolkningen økonomisk bliver Herre i et eget Hus, undgaa vi ikke Kriser, men naar dette er sket, undgaa vi dem.

Nu vil jeg bede Dem om at se lidt ud